

BÁO CÁO THAM LUẬN
Kết quả triển khai và đề xuất chính sách
đào tạo nghề nông nghiệp nông thôn tại tỉnh Cà Mau

Kính thưa: -;
-;
-

Kính thưa Hội thảo!

Được sự cho phép của Ban Tổ chức Hội thảo, Sở Nông nghiệp và PTNT tỉnh Cà Mau xin báo cáo tham luận kết quả triển khai và đề xuất chính sách đào tạo nghề nông nghiệp nông thôn tại tỉnh Cà Mau như sau:

Kính thưa Hội thảo!

Trong thời gian qua, để đảm bảo và nâng cao chất lượng nguồn nhân lực của khu vực nông thôn, Ủy ban nhân dân tỉnh đã thành lập Ban Chỉ đạo Đề án “Đào tạo nghề cho lao động nông thôn đến 2020” cấp tỉnh do Phó Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh làm trưởng ban, giám đốc Sở Lao động – Thương binh và Xã hội làm Phó Trưởng ban thường trực và các Sở, ban, ngành có liên quan là thành viên; cấp huyện Phó Chủ tịch Ủy ban nhân dân huyện làm trưởng ban, Trưởng phòng Lao động – Thương binh và Xã hội làm Phó Trưởng ban thường trực và các phòng có liên quan là thành viên; căn cứ vào Quy hoạch phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh để định hướng cho các cơ sở dạy nghề chọn đào tạo những nghề nông nghiệp phù hợp với từng địa phương (Nuôi tôm Quảng canh cải tiến, Nuôi cá nước ngọt, Trồng rau an toàn,....); chú trọng gắn dạy nghề với giải quyết việc làm cho người lao động trong các khu công nghiệp tập trung, các cụm công nghiệp. Bên cạnh đó Sở Lao động – Thương binh và Xã hội phối hợp với các đơn vị có liên quan tham mưu Ủy ban nhân dân tỉnh xây dựng Kế hoạch dài hạn và hàng năm; Ban hành mức chi phí đào tạo nghề trình độ sơ cấp nghề, dạy nghề dưới 03 tháng tại các cơ sở dạy nghề (giúp cơ sở dạy nghề xây dựng chương trình đào tạo, dự toán tài chính phù hợp với yêu cầu thực tế).

Do đó, công tác đào tạo nghề nông nghiệp nông thôn trên địa bàn tỉnh đã đạt được một số kết quả đáng kể: Từng bước đã nâng cao chất lượng và hiệu quả của công tác dạy nghề; đã đào tạo và không những cung ứng nguồn lao động nông thôn vững tay nghề phục vụ sản xuất nông nghiệp mà còn cung ứng cho các các làng

nghề, các khu công nghiệp và tham gia xuất khẩu lao động; giúp tăng thu nhập cho lao động nông thôn, góp phần chuyển dịch cơ cấu lao động và cơ cấu kinh tế.

Theo “Đề án đào tạo nghề cho lao động nông thôn đến năm 2020 của tỉnh Cà Mau” kế hoạch đề ra cần đào tạo nghề cho 510.000 người, trong đó đào tạo nghề nông nghiệp cho lao động nông thôn 221.670 người.

Về thực trạng lao động nông nghiệp, nông thôn tỉnh Cà Mau

Tính đến năm 2017, Cà Mau có dân số hơn 1.223.191 người (613.042 nam 610.149 nữ) với 290.846 hộ. Khu vực nông thôn chiếm 946.806 người với 221.831 hộ, trong đó lao động nông thôn chiếm khoảng 559.848 người.

Cơ cấu lao động theo ngành chủ yếu vẫn là nông nghiệp và thủy sản; trình độ học vấn, ngành nghề, trình độ đào tạo ở mức trung bình của vùng. Tập quán, kinh nghiệm canh tác và kỹ năng nghề nghiệp của lao động Cà Mau được tích lũy qua nhiều thế hệ, kỹ năng nghề nuôi trồng, khai thác thủy hải sản thuộc loại khá so với các tỉnh khác, các nghề khác đạt trung bình.

Về các chính sách hỗ trợ đào tạo nghề nông nghiệp tại Cà Mau

Quyết định số 113/QĐ-UBND ngày 20 tháng 01 năm 2011 của Ủy ban nhân dân tỉnh về việc phê duyệt Đề án “Đào tạo nghề cho lao động nông thôn tỉnh Cà Mau đến năm 2020”.

Quyết định số 511/QĐ-UBND ngày 27 tháng 3 năm 2016 của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cà Mau về việc phê duyệt Kế hoạch đào tạo nghề cho lao động nông thôn giai đoạn 2018 – 2020;

Công văn số 4701/UBND ngày 18 tháng 7 năm 2016 của Ủy ban nhân dân tỉnh Cà Mau về việc thực hiện Chỉ thị số 5719/CT-BNN ngày 05 tháng 7 năm 2016 của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn về việc nâng cao hiệu quả đào tạo nghề nông nghiệp gắn với tái cơ cấu ngành nông nghiệp và xây dựng nông thôn mới ;

Quyết định số 1592/QĐ-UBND ngày 14 tháng 9 năm 2016 của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cà Mau về việc thành lập Ban Chỉ đạo Đề án “Đào tạo nghề cho lao động nông thôn đến 2020” tỉnh Cà Mau;

Công văn số 393/UBND-NNTN ngày 17 tháng 01 năm 2017 của Ủy ban nhân dân tỉnh Cà Mau về việc tham mưu thực hiện Quyết định số 5480/QĐ-BNN-KTHT của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn;

Quyết định số 109/QĐ-UBND ngày 22 tháng 01 năm 2019 của Ủy Ban nhân dân tỉnh Cà Mau về việc ban hành danh mục nghề đào tạo và mức chi phí hỗ trợ đào tạo trình độ sơ cấp, đào tạo dưới 03 tháng;

Kết quả đào tạo trong 09 năm (2010 – 2018):

- Tổng số lao động nông thôn được hỗ trợ học nghề nông nghiệp theo chính sách Đề án 1956: 67.385 lao động, đạt, 92,8% so với kế hoạch giai đoạn 2010 - 2018.

+ Tổng số lao động đã học xong: 64.380 lao động

+ Số người có việc làm: 60.439 lao động, đạt 95,6%

+ Lao động được doanh nghiệp bao tiêu sản phẩm: 235 lao động

+ Lao động thành lập được hợp tác xã: 28 lao động

+ Lao động thoát nghèo: 6.739 lao động

- Riêng năm 2019 tổng số lao động nông thôn dự kiến được hỗ trợ học nghề nông nghiệp theo chính sách Đề án 1956: 4.060 lao động và hỗ trợ 182 lao động thuộc hộ ưu tiên, với tổng kinh phí thực hiện là 5,92 tỷ đồng.

Tuy nhiên, công tác đào tạo nghề trong những năm qua cũng còn nhiều khó khăn, bất cập, đó là:

- Đa phần các lớp đào tạo nghề nông nghiệp cho lao động nông thôn tổ chức ở những vùng sâu, vùng xa giao thông khó khăn nên cũng làm ảnh hưởng không nhỏ đến chất lượng đào tạo của giáo viên.

- Lao động nông thôn, nhất là các chủ hộ còn hạn chế về trình độ học vấn, kiến thức và kỹ năng nghề nghiệp; các hoạt động lao động sản xuất vẫn thông qua kinh nghiệm là chính, kỹ thuật canh tác còn lạc hậu, chậm đổi mới nên hiệu quả kinh tế mang lại chưa cao, giá trị gia tăng các sản phẩm hàng hoá chưa tương xứng với điều kiện thực tế của địa phương và chi phí đầu tư sản xuất còn cao.

- Nhiều lao động nông thôn, nhất là lao động người dân tộc thiểu số, lao động vùng sâu, vùng xa có trình độ học vấn thấp, khi tiếp thu kiến thức mới có giới hạn, chưa nhận thức đúng về lợi ích của học nghề nên chưa tham gia học nghề; nhiều lao động nông thôn do khó khăn về kinh tế, khi tham gia học nghề thì mất thu nhập hằng ngày nên gia đình thêm khó, dẫn đến việc bỏ học giữa chừng.

- Mạng lưới cơ sở giáo dục nghề nghiệp tuy hoạt động có hiệu quả, nhưng một số trang thiết bị đào tạo nghề đã hư hỏng, lạc hậu nên chưa đáp ứng được nhu cầu đào tạo.

- Một số nghề chưa bám sát vào quy hoạch, chương trình đề án tái cơ cấu nông nghiệp; nguồn lực còn bị phân tán; thiếu sự gắn kết với các doanh nghiệp; công tác quản lý còn chồng chéo chưa rõ ràng; cơ chế chính sách còn có nhiều bất cập...

- Việc làm cho người lao động sau đào tạo gặp nhiều khó khăn (các nghề trồng trọt, chăn nuôi, ...) chủ yếu vẫn lao động tại gia đình, thu nhập thấp, không ổn định, bần vững. Vì trên địa bàn tỉnh Cà Mau chưa có nhiều doanh nghiệp, cơ sở sản xuất đầu tư vào nông nghiệp do đó người lao động sau khi học nghề ít có cơ hội tìm kiếm được việc làm.

- Việc cán bộ quản lý hợp tác xã tiếp cận, ứng dụng công nghệ, thông tin vào sản xuất còn khó khăn; trình độ, năng lực quản lý kinh tế của các hợp tác xã còn yếu kém, đội ngũ tham gia hợp tác xã hầu hết tuổi đời không còn trẻ, rất ít người qua trình độ đào tạo nghề.

Để tiếp tục phát huy kết quả đạt được, đồng thời khắc phục những khó khăn, hạn chế trong thời gian qua, trong thời gian tới cần tập trung chỉ đạo thực hiện tốt những nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm sau đây:

- Tăng cường công tác phổ biến, tuyên truyền, tạo chuyển biến nhận thức về giải quyết việc làm cho người lao động, các doanh nghiệp, các cấp, các ngành và các tổ chức chính trị xã hội.

- Nâng cao chất lượng đào tạo bằng cách đa dạng các loại hình, ngành nghề đào tạo, nâng cao chất lượng lao động đảm bảo phù hợp tình hình, điều kiện phát triển kinh tế - xã hội của địa phương, đáp ứng nhu cầu thị trường lao động trong và ngoài nước.

- Xúc tiến thương mại quốc tế, thúc đẩy nông nghiệp phát triển bằng việc quy hoạch và hình thành những vùng sản xuất tập trung để sản xuất nông sản xuất khẩu. Nâng cao trình độ công nghệ sau thu hoạch, phát triển hoạt động chế biến nông sản trước khi tiêu thụ, đồng thời tạo mạng lưới thương mại, dịch vụ phục vụ nông nghiệp, nông thôn.

- Sử dụng Quỹ quốc gia về việc làm đúng mục đích, theo hướng tập trung, kịp thời và hiệu quả.

- Khuyến khích, thực hiện tốt các hoạt động đưa lao động đi làm việc có thời hạn ở nước ngoài theo hợp đồng.

- Phát triển thị trường lao động, xây dựng và thực hiện đồng bộ hệ thống thông tin thị trường lao động.

- Đào tạo nhân lực cho các hợp tác xã, doanh nghiệp vừa và nhỏ để phục vụ cho thực hiện chương trình quốc gia mỗi xã một sản phẩm (OCOP).

- Điều chỉnh quy hoạch, phát triển mạnh các làng nghề, lĩnh vực sản xuất phi nông nghiệp để cân bằng lao động theo khu vực và ngành nghề. Tổ chức tập huấn nâng cao năng lực cán bộ, công chức, viên chức các cấp và tăng cường kiểm tra, giám

sát, đánh giá thực hiện công tác giải quyết việc làm để giúp cơ quan quản lý Nhà nước xây dựng các chính sách phù hợp, giải quyết các vấn đề tồn tại của lao động nông nghiệp, nông thôn.

Những đề xuất chính sách hỗ trợ đào tạo nghề cho người lao động trong thời gian tới

Tăng cường đầu tư: cơ sở vật chất, thay thế trang thiết bị dạy học đã lạc hậu cho các cơ sở tham gia đào tạo nghề nông nghiệp cho lao động nông thôn.

Sửa đổi, bổ sung mức hỗ trợ của Đề án cho người học nghề (kinh phí đào tạo, tiền ăn, tiền đi lại) theo khung và đặc thù của từng địa phương.

Kính thưa Hội thảo!

Trên đây là báo cáo tham luận kết quả triển khai và đề xuất chính sách đào tạo nghề nông nghiệp nông thôn của ngành Nông nghiệp và Phát triển nông thôn của ngành Nông nghiệp và Phát triển nông thôn tỉnh Cà Mau xin trình bày trước Hội nghị.

Kính chúc quý đại biểu sức khỏe và hạnh phúc. Chúc Hội thảo thành công.